

Kmetijstvo.

Črtice za čebelarje.

III.

Kakor druge živali, imajo čebele tudi mnogo sovražnikov, kateri so nevarni čebelam samim ali pa prežijo po njih izdelkih. Po zimi se rada v panje priklati miš, včasih celo po dve. Miš vznemirja čebele, jim krade med in onesnaži panj. Zaradi tega se naj dobro zadelajo z mrežami vhodne luknje.

Jako nevarna čebelam je čebelna uš. To je kakor makovo zrno majhna žuželka, katera se trdno oprime čebele, zlasti spodaj ob njenem sprednjem delu. Posebno se te uši rade lotijo mačice, ki jih je včasih kar polna. Večkrat se prigodi, da mačica vsled ušij opeša in pogine. Pa tudi druge čebele vsled ušij opešajo. Samo trotov se ta uš ne poloti. Ta uš se posebno spomladi prikaže v panjih, zlasti če se ne gleda na snažnost. Ker uš pušča svoje bube, po katerih se množi, padati na dno panja v prah, naj čebelar vsake tri dni lepo spodnja panjeva desko očisti. Na ta način bode preprečil, da se ne izležejo iz bub uši, kajti te se izležejo še le v trinajstih dneh, kadar zlezejo po nogah na čebele.

Sploh naj se skrbno gleda na snažnost v panji in naj se spodnje deske semtrtja s karbolno vodo izmijejo.

Čebelam samim pa preženeš uši, ako jih namažeš z medom ali pa z makovim oljem, kar je še bolje. Duh makovega olja je jako zopern čebelini uši. Tudi je dobro, če se malo s smodko pokadi v panj, kajti pred tobačnim dimom tudi te uši zbežé. Jako dobro storiš, če deneš v panj malo smolnatega borovega lesa ali pa zmljetega janeža, katerega duha uši ne morejo trpeti.

Včasih pa tudi majevka nadlegujejo čebele, ker se vanje zadere mej obročki na zadnjem delu života. Majevke nahajajo se v večjem številu pri čebelah in čmrljih. Govori se, da ličinke zlezejo v zalogine celice, zalego pojedjo in se večkrat premene. Druga ličinka se baje 5 tednov živi od medu. Kako da potem majevka ali buba pride na prosto, je še nejasno. Majevka se zunaj nahaja na raznem cvetju in se prime čebel, ki jo zaneso v panjeve. K sreči, da ta žuželka ni pogosta. Najboljši pripomoček proti njej je, da se skrbi za snažnost v panjih.

Čebelni hrošč je tudi nevaren sovražnik čebel. Njegova ličinka živi se od julija do aprila prihodnjega leta od mrtvih in polmrtvih čebelnih bub. Ta žuželka je torej nevarna čebelni zalegi. Ličinka tega hrošča se posebno rada naseli na tleh v nečistih panjih in se skriva v razpokah. Nevarna je posebno slabim panjem. Močni panji se je že hitro znebe. Zleze pa rada tudi v satovje, kjer pokonča zalego. K sreči se pa ta mrčes ne nahaja pogostem in se ne drži samo čebel, temveč se rad vgnezditi tudi pri čmrljih in osah. Najboljši pomoček proti temu škodljivcu je, da se panji držé čisti. Če pa tega hrošča zapaziš na cvetlicah blizu ulnjaka, ga pa pokončuj.

Mej čebelne sovražnike je šteti tudi striglo. Ta žuželka ne pokončava čebel, pa tudi po medu ne hrepeni, ali zaradi gorkote se rada naseli v ulnjaku in tudi zleze v panj. Lahko bi jo trpeli, ko bi ne razširjevala nekega čudnega smradu, kateri je čebelam skrajno zopern in večkrat zaradi nje zapuste panj. Zatorej mora čebelar strigle preganjati.

V praznem satovji rad kožojed znese svoje jajca iz katerih se izležejo rujavi, kosmati, grdi črvi, ki v panji delajo škodo. Ta žuželka pa pri čebelah vendar ni tako navadna, da bi se je bilo čebelarjem posebno bati.

Nevarni sovražniki so čebelni moli, katerih so dve vrsti, večji in manjši. Ti molji so ponočni metuljčki, kateri svoje jajca zneso v prazno satovje ali razsipino na dno v panji. Ličinke, ki se izležejo so jako požrešne, hitro razjedajo satovje, v katero se zapredejo in se tako branijo pred čebelami. V svojih mrežah pa ti črvi napravijo veliko nesnago. S slabim panjevom ta žuželka hitro pokonča vse satovje. Čebele, videč, da se je ubraniti ne morejo, pobegnejo iz panja in se vselijo v druge panje. Močnim panjem pa ta mrčes ni tako nevaren, ker imajo vse satovje zasedeno in ga tudi pridno čistijo.

Čebelarju je torej priporočati, da naj ima samo močne panjeve. Če kateri panj nima dosti čebel, naj se mu ne dá več satov, kolikor jih more zasesti. Poleg tega je pa treba dno panjevo imeti čisto. Tudi najzadnejši koti panja naj se dobro očistijo razsipine in nesnage. Nezasedeni, zlasti črni satovi naj se dobro ogledajo in očistijo molove zalege. Po dnevi se pa tudi lahko moli v ulnjaku poiščejo in pokončajo. Tudi zvečer, kadar skušajo vdreti v panjeve, jih lahko pokončaš, če v ulnjak postaviš gorečo luč. Moli bodo letali okrog luči in se osmodili.

Ta mol je tudi nevaren spravljenemu satovju. Najbolje se ga odkrižáš, če satove obesiš pod streho, kjer je preprih in sicer po nekaj centimetrov drug od drugega in jih večkrat prežveplaš.

Čebelam škodljiv je tudi drugi ponočni metulj smrtoglavec. Ta velik in lep metulj živi največ blizu polja, kjer je posajen krompir. Zvečer rad pride v panjeve, da si svoj sesalni mehur, ki drži jedno čajno žličico, napolni z medom. Ta metulj ima debelo kožo, tako da mu čebele s pikanjem ne morejo lahko do živega. Predre zatorej skozi največji kup čebel in jih jako vznemiri. Pripeti se pa vendar pogosto, da ga čebele le umore.

Danes smo opisali pa še le nekaj čebelnih sovražnikov, o drugih pa spregovorimo drugi pot.

Poučni in zabavni del.

Potopisne črte.

Iz Ljubljane v Ljubljano.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Že je bilo blizu 9. ure, ko smo dospeli na Jelačičev trg, na katerem je tudi ena izmed postaj konjske